

Taekwondonun Güncellenen Kuralları İle İlgili Sporcu, Antrenör ve Hakem Görüşlerinin İncelenmesi¹

Burakhan AYDEMİR¹ , Duygu SEVİNÇ YILMAZ²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1202221>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Rektörlük
Beden Eğitimi Bölümü
Trabzon/Türkiye

²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Erzincan/Türkiye

Öz

Yüzyıllar önce Güney Kore’de savunma sanatı olarak geliştirilen Taekwondo, günümüzde Olimpiyat Oyunlarında yer alan modern bir mücadele sporuna evrilmiştir. Olimpik Taekwondoda sporcuların müsabaka başarısını fiziksel, fizyolojik ve psikolojik faktörler etkilemektedir. Bu faktörlerin yanı sıra Dünya Taekwondo Federasyonu (WTF) tarafından güncellenen müsabaka kuralları da müsabaka performansı için önemlidir. Bu bağlamda değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemi ile ilgili sporcu, antrenör ve hakemlerin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakem görüşlerine ilişkin incelemeler nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılarak yapılmıştır. Araştırma grubu yaşları 17-70 arasında olan 9 sporcu, 6 antrenör ve 6 hakemden oluşmaktadır. Çalışma sonuçları neden sonuç ilişkisi içinde detaylıca irdelenmesi amacıyla nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılarak yapılmıştır. Çalışma görüşmeleri ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmış ve daha sonra düz yazıya dökülerek alanında uzman 3 kişi tarafından kodlanmıştır. Sonuç olarak, güncellenen kuralların; sporcu, antrenör ve hakemler tarafından başarıyı artıracığı ve olumlu etkiler yaratacağı yönünde görüşler alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Taekwondo, Yeni Kurallar, Yeni Raunt Sistemi

Examining the Opinions of Athletes, Coaches and Referees Regarding the Updated Rules of Taekwondo

Abstract

Developed as a martial art in South Korea centuries ago, Taekwondo has evolved into a modern combat sport that takes place in the Olympic Games today. Physical, physiological and psychological factors affect the competitive success of athletes in Olympic Taekwondo. In addition to these factors, the competition rules updated by the World Taekwondo Federation (WTF) are also important for the competition performance. In this context, it is aimed to examine the opinions of athletes, trainers and referees about the changing taekwondo rules and round system. The research group consists of 9 athletes, 6 trainers and 6 referees aged between 17-70. The results of the study were made by using descriptive analysis, one of the qualitative analysis methods, in order to examine the results in detail within the cause and effect relationship. Study interviews were recorded with a voice recorder and then transcribed and coded by 3 experts in the field. As a result, the updated rules; Opinions were received from athletes, trainers and referees that it would increase success and create positive effects.

Keywords: Taekwondo, New Rules, New Raunt System

Sorumlu Yazar:

Burakhan AYDEMİR
burakhanaydemir61@gmail.com

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
10.11.2022

Kabul Tarihi:
07.12.2022

Online Yayın Tarihi:
19.12.2022

Giriş

Yüzyıllar önce Güney Kore’de savunma sanatı olarak geliştirilen Taekwondo, günümüzde Olimpiyat Oyunlarında yer alan modern bir mücadele sporuna evrilmiştir. (Kim vd., 2011). Fizyolojik olarak sinir-kas sistemi etkileşiminin ön planda olduğu ve aynı zamanda zihinsel olarak da güçlü olmayı gerektiren bir spor branşdır (Birrerr, 1996; Mavi Var, 2022).

Kyorugi, sporcuların belirli süre ve alan içerisinde yüksek performans sergiledikleri bir mücadeledir. Taekwondo müsabakaları, cinsiyet, yaş, vücut ağırlığı, beceri gibi özelliklere göre bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde düzenlenmektedir. (Güder vd., 2022; Baykan, 2022).

Taekwondo, olimpiyat oyunlarında yer alan, kitlelerin oldukça ilgi gösterdiği bir spor branşdır (Kazemi vd., 2006). Dünya Tekwondo Federasyonu tarafından yönetilmekte ve kuralları belirlenmektedir. 2022 yılının Mart ayına kadar 2 dakika üzerinden toplam 3 raunt yapılan müsabakalar, 2022 yılında yeni sistem ile raunt üstünlüğü şeklinde yapılmaktadır. Eski sisteme göre müsabakalar, 3 raunt üzerinden yapılmakta ve 3 raunt sonunda beraberlik olması durumunda altın vuruş olarak adlandırılan (ilk puanı alanın galip olduğu) bir sistem ile kazanan belirlenmekteydi (Markovic vd., 2005). Yeni sistem incelendiğinde ise galip gelme kriterleri değişiklik göstermektedir. Literatürde bu konuyla ilgili çok fazla çalışmaya rastlanmasa da Dünya Taekwondo Federasyonun belirlediği kurallara göre, yeni taekwondo sisteminde her raunt kazanılan belirlenmektedir. Yani her raunt alınan puanlar sonucunda o rauntun kazananı belirlenmekte ve diğer raunt yeniden başlamaktadır. 2 raundu kazanan sporcu maçı kazanmış ilan edilmekte ve 3. raunt yapılmamaktadır. Rauntlarda 1-1’lik eşitlik olması durumunda 3. raunt oynanmakta ve kazanan belirlenmektedir. 3. Raundun da beraberlikle sonuçlanması durumunda bazı üstünlük kriterleri devreye girmektedir. Bu kriterler ise sırasıyla aşağıdaki şekilde uygulanmaktadır.

- Alınan puanların döner tekme ile alınma sayısına,
- 3 puanlık yapılan vuruşlara,
- 2 puanlık vuruşlara,
- Yumruk ile alınan puanlara,
- Cezalardan alınan puanlara,
- Puan çıkmayan ve yapılan vuruş sayısına (elektronik sistemden çıkan bar sayısına göre),
- Hakemlerin değerlendirmelerine göre kazanan ilan edilmektedir.

Müsabakalarda ilgili raunt 12 sayı farka ulaşınca o raunt sonuçlanır ve bu farka ulaşan sporcu o raundu kazanmış sayılır. 5 ceza alan sporcu da o raundu önde dahi olsa kaybeder. Ayrıca kafa bölgesine yapılan ve çıkmayan puanlar neticesinde antrenöre itiraz hakkı verilir. Eğer itiraz olumlu ise hakemler puanı bilgisayardan ekler ve kart antrenöre geri iade edilir. Eğer itiraz kabul edilmezse kart orta hakemde kalır ve müsabaka boyunca hakemlere itiraz edilemez (WTF, 2022).

Yeni sisteme göre cezalarda da bazı değişiklikler görülmektedir. Bu değişikliklere göre sporcular klinç pozisyonu (sporcuların sarılma pozisyonu) olduğu andan itibaren hakem 3 saniye sonra dövüş diye komut verir ve eğer sporcu 3 saniye içinde bir aktivasyon gerçekleştirmezse ceza alır. Ayrıca sporcu bu süreçte ellerini rakibin sırtına doğru geçirirse yine aynı şekilde ceza alır. Buna ek olarak, ayağı 3 saniyeden fazla havada bekletmek ve 3 kez havada tekme atmak da ceza kriterleri arasında yer almaktadır (TFF,2022)

Elde edilen bu bilgiler ışığında sporcu, antrenör ve hakemlerin yeni taekwondo sistemi hakkında görüşleri merak edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, yeni taekwondo kuralları ile ilgili sporcu, antrenör ve hakem görüşlerinin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakem görüşlerine ilişkin faktörleri nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılarak yapılmıştır.

Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Araştırma grubu yaşları 17-70 arasında olan 9 sporcu 6 antrenör ve 6 hakemden oluşmaktadır. Örneklem tercihinde amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırma gurubunu oluşturan sporcuların kişisel özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Katılımcıların Özgeçmişleri

Çalışma 12 ‘si erkek 9’u kadın 21 katılımcıdan oluşmaktadır. Sporcu, antrenör ve hakemlerin 15’i milli takımda görev yapmaktadır. Katılımcıların taekwondo yaşı minimum 6 yıl olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada yer alan hakemlerden biri merkez hakem komitesi başkanı olarak görev yapmaktadır.

Tablo 1

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Bilgileri

Kişi No	Cinsiyet	Yaş	Spor Yaşı	Görevi	Milli Sporcu Durumu	Sporcu ise Sıkleti
K 1	Kadın	18	8	Sporcu	Evet	57 kg
K 2	Kadın	16	11	Sporcu	Hayır	46 kg
K 3	Kadın	20	8	Sporcu	Evet	53 kg
K 4	Kadın	18	8	Sporcu	Evet	53 kg
K 5	Erkek	17	8	Sporcu	Hayır	54 kg
K 6	Erkek	18	6	Sporcu	Evet	68 kg
K 7	Erkek	18	6	Sporcu	Evet	54 kg
K 8	Kadın	17	8	Sporcu	Evet	53 kg
K 9	Erkek	19	10	Sporcu	Evet	58 kg
K 10	Erkek	25	12	Antrenör	Evet	
K 11	Erkek	30	25	Antrenör	Evet	
K 12	Erkek	30	23	Antrenör	Evet	
K 13	Erkek	35	29	Antrenör	Evet	
K 14	Kadın	39	27	Antrenör	Evet	
K 15	Kadın	28	24	Antrenör	Evet	
K 16	Erkek	70	52	Hakem	Hayır	
K 17	Erkek	42	36	Hakem	Hayır	
K 18	Erkek	26	15	Hakem	Hayır	
K 19	Kadın	27	15	Hakem	Hayır	
K 20	Erkek	25	19	Hakem	Evet	
K 21	Kadın	44	28	Hakem	Evet	

Veri Toplama Araçları**Verilerin Toplanması ve Görüşme Formunun Hazırlanması**

Çalışmanın veri toplama yöntemi olarak görüşme yaklaşımı ve bu yaklaşım için de görüşme formu kullanılmıştır.

Görüşmeler

Araştırma Ümitler Türkiye Taekwondo Şampiyonasına katılan 9 sporcu, 6 antrenör ve 6 hakem olmak üzere toplam 21 kişinin gönüllü katılımıyla yapılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların yaş aralığı 17-70 olarak tespit edilmiştir. Katılımcılarla yapılan görüşmeler ses kaydı

ile kayıt altına alınmış ve daha sonra düz yazıya dönüştürülmüştür. Düz yazıya dönüştürülen veriler alanında uzman 3 kişi tarafından kodlanmıştır.

Çalışmada Yer Alan Görüşme Soruları

- 1) Değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
- 2) Değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemi sporcu, antrenör ve hakemleri psikolojik yönden nasıl etkilemektedir?
- 3) Değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemi sporcu, antrenör ve hakemlerin uyum sürecini nasıl etkilemektedir?
- 4) Değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemi sporcuların performansını nasıl etkilemektedir?
- 5) Değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminde hakem hataları ve sorumlulukları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Verilerin Analizi

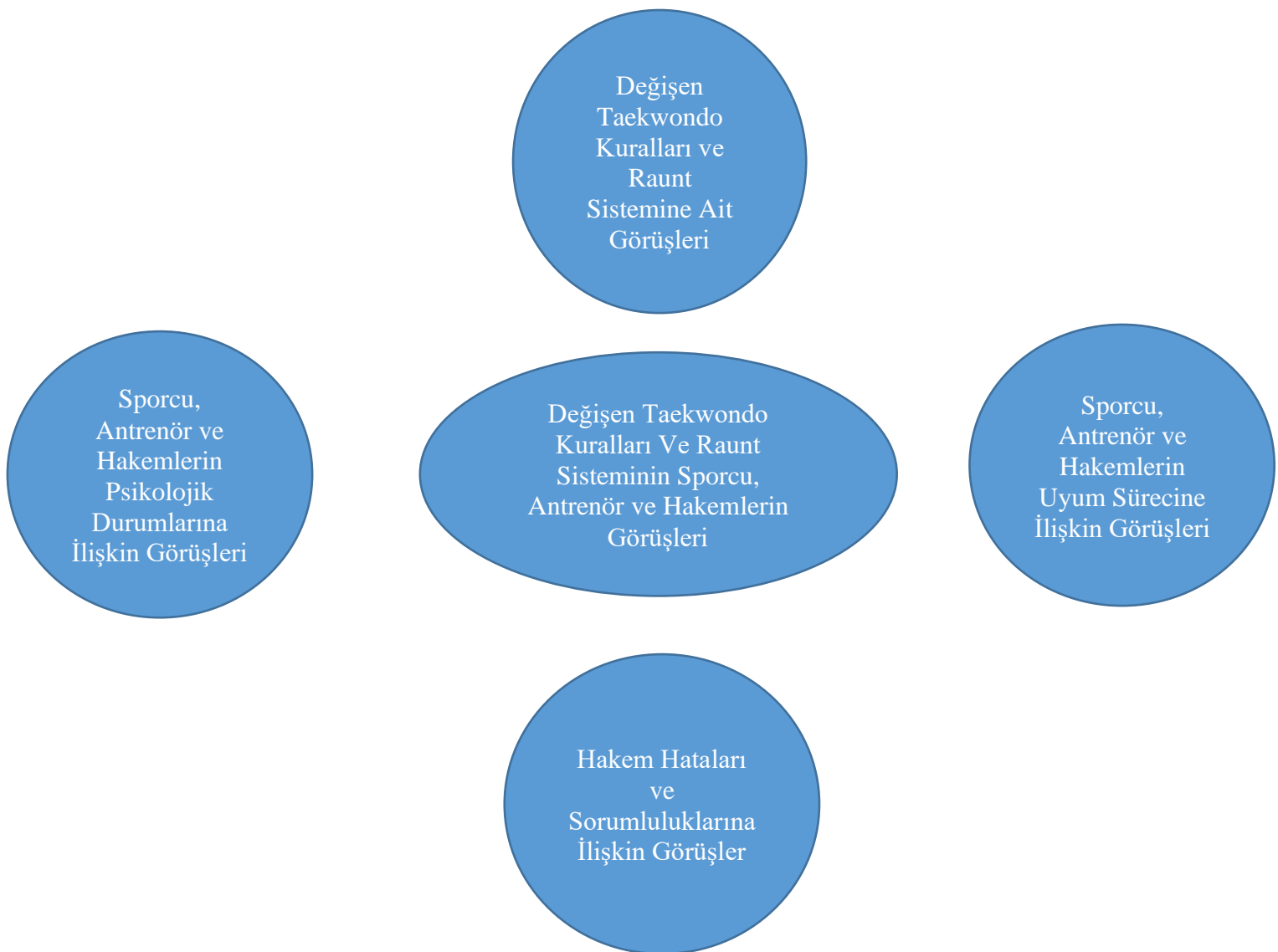
Çalışma sonuçları neden sonuç ilişkisi içinde detaylıca irdelenmesi amacıyla nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılarak yapılmıştır. Çalışma görüşmeleri ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmış ve daha sonra düz yazıya dökülerek alanında uzman 3 kişi tarafından kodlanmıştır.

Araştırmanın Etiği

Araştırma, Türkiye Şampiyonasına katılan sporcu, antrenör ve hakemlere yapılmıştır. Şampiyonadan önce yapılan teknik toplantıda çalışma ile ilgili gerekli bilgiler hem yazılı hem de sözel olarak yapılmış, çalışma için Merkez Hakem Kurulu başkanından izin alınmıştır. Çalışmaya katılan katılımcıların yaşları 18 yaşından küçük olmadığı için veli izin onay formuna ihtiyaç duyulmamıştır. Katılacak olan katılımcılar rastgele yöntemle seçilmiş ve sözel olarak katılımcıların izni alınmış, çalışmada kullanılacak olan bilgilerin yalnızca bilimsel amaçla kullanılacağı ve bilgilerin başka bir yerde kullanılmayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca katılımcılara çalışmanın gönüllülük esasına dayalı olduğu, istedikleri zaman çalışmayı bırakabilecekleri bildirilmiştir. *“Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.*”

Bulgular

Araştırma verileri doğrultusunda değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakemlerin görüşleri adlı 5 ana temada toplanmış olup bu görüşler değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemine ait görüşleri, değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakemlerin psikolojik durumlarına ilişkin görüşleri, değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakemlerin uyum sürecine ilişkin görüşleri, değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminde hakem hataları ve sorumluluklarına ilişkin görüşleri alt temalarında ele alınmıştır.

Şekil 1. Değişen Taekwondo Kuralları ve Raunt Sisteminin Sporcu, Antrenör ve Hakemlerin Görüşleri

Değişen Taekwondo Kuralları ve Raunt Sistemine Ait Görüşleri

Sporculara İlişkin Görüşler;

- Müsabaka Kuralları
- Müsabaka Görselliği
- Motivasyon

Hakemlere İlişkin Görüşler;

- Müsabaka Kuralları
- Müsabaka Görselliği

Antrenörlere İlişkin Görüşler;

- Müsabaka Görselliği
- Motivasyon
- Müsabaka Kuralları

Değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemine ilişkin görüşlerin yer aldığı temada sporcu katılımcıların, müsabaka kuralları, müsabakanın görselliği, motivasyon görüşlerini bildirmişlerdir. Hakem katılımcılar müsabaka kuralları, müsabaka görselliği görüşlerini bildirirken, antrenör katılımcılar müsabaka görselliği, motivasyon ve müsabaka kuralları görüşlerini bildirmişlerdir.

Sporcu Görüşleri;

Müsabaka Kuralları

K 5: Yeni kurallara alışmam biraz zaman aldı. Ceza sistemi değişti ve bundan olumsuz etkilendim. Çünkü bu sistemde ilk kez maç yapıyorum.

K 1: Raunt sistemi benim için harika oldu. İlk raundu kaybetsem de ikinci raunt 0-0' dan başlıyor. Bir de ben güçlü bir sporcu olduğumu düşünüyorum. İçeri girdiğimizde hakemi takip ediyorum. Rakibi iterek vuruşlar yapıyorum. Rakiplerime üstünlük sağladığımı hissediyorum.

K 9: Ben oyun kurallarını henüz anlayamadım. Her hakemin değerlendirmesi farklı. Bir sürü maç izledim ortak bir karar yok. İçerde eller arkada olunca ceza veriliyor. Kimi hakem veriyor kimisi vermiyor. Bu durum hiç güzel değil. Bence bir seminer verilmeli.

Müsabaka Görselliği

K 2: Ben çok çirkin bir görüntü görüyorum. Sanki güreş yapıyoruz. İçerden dövüşmeyi hiç sevmiyorum.

K 7: Maç kaliteleri arttığını düşünüyorum. Artık herkes maç yapmak zorunda. Üst vuruşlar arttı ve müsabaka hiç kopmuyor gibi.

Motivasyon

K 3: Final maçında ilk raundu kaybetmiştim. Ama coşkumu hiç kaybetmedim. Kendi kendime sürekli maç yeniden başlıyor. Bu raundu alıp maçı 3. Raunda taşıman gerek diye motive etmeye çalıştım. Öyle de oldu. İçimdeki coşkudan hiçbir şey kaybetmedim.

K 4: *Bu sistemde gördüğüm en önemli şeylerden biri de sporcuların ceza almaması gerektiği. Cezalar maçı çok etkiliyor. Sporcuları oyundan düşürdüğüne inanıyorum. Hakemler çok kolay ceza veriyor. 5 cezada raundu kaybediyorsun. Şahsen ben 2 ceza aldıktan sonra oyundan düşmeye başlıyorum*

Hakem Görüşleri

Müsabaka Kuralları

K 18: *Müsabaka kurallarında olan değişikliklerin biraz süreçten sonra daha iyi oturacağını düşünüyorum. Şu an bir geçiş süreci yaşıyoruz ve kısa süreç içinde uyum sağlayacağımızı düşünüyoruz. Dünya Taekwondo Federasyonu sürekli bir kural değişikliği yayınlıyor. Bunu sahada uygulamak bazen güç olabiliyor. Biz de insanız ve hata yapmamız mümkün.*

K 16: *Sporcular yeni kurallar ile daha kaliteli maçlar yaptığını görüyorum. Dinamik ve eğlenceli maçlar izliyorum. Hakemler müsabaka kuralları ile sürekli bilgilendiriliyor. Bunu sahada da görmek mhh başkanı olarak beni onurlandırıyor.*

Müsabaka Görşelliği

K 19: *müsabakalar çok kaliteli ve güzel geçiyor. Seyir zevki oldukça yüksek. Yüksek şiddette geçen maçlar hakem olarak bizi de etkiliyor.*

K 21: *Bana göre eski sistem daha güzeldi. Çünkü bu sistemde sporcular belirli strateji içinde. Sürekli içerde güreş gibi bir boğuşma var. Ben çok sevmedim*

Antrenör Görüşleri

Müsabaka Görşelliği

K 12: *Bu sistemin sporcuların atletik özelliklerini de ön plana çıkardığını düşünüyorum. Genelde maçlar çok hareketli ve üst düzey. Sporcu sürekli dövüşmek zorunda ve bu da hareketlilik açısından oldukça hoş görünüyor.*

K 11: *Sporcularımı ve diğer sporcuları izlerken artık herkes herkesi yenebilir diye düşünüyorum. Sporcu önde olsa da her an maçı kaybedebilir. Sayı üstünlüğü olmasa ceza, raundu kaybetse diğer raunt. Ama bir şekilde maça ortak olabiliyorsun. Bence hareketli geçen maç seyir zevkini oldukça olumlu etkiledi.*

Motivasyon

K 14: *Bu sistemde sporcular çok çabuk maçtan kopabildiğini gözlemledim. Bence buna cezalar etki ediyor. Ama diğer açıdan baktığımızda tam ters duygu diğer sporcu için etkili olabiliyor. Bence iyi motive olmak çok önemli*

K 10: *Bence harika bir sistem oldu. Ben bu sistemi çok beğendim. Bu sistemde her an maça ortak olman mümkün. Sporcular raundu kaybetse de ikinci raunt yeniden başlıyor. Antrenör olarak bu durum beni bile motive ederken sporcular için oldukça önemli diye düşünüyorum.*

Müsabaka Kuralları

K 12: *Yeni sistemin en kötü yanı henüz netleşemeyen maç kuralları. Çok sık hakem hataları oluyor. Yaşanılan bu süreç olumsuz etkilere sebep oluyor.*

K 13: *Hakemlerin kurallar ile ilgili farklı yorumları oluyor. Her kortta farklı kurallar görüyor gibiyim. Bir birliktelik yok. Ama bunun da bir süreç olduğunu biraz daha zamana ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.*

Sporcu, Antrenör ve Hakemlerin Uyum Sürecine İlişkin Görüşleri

Sporculara İlişkin Görüşler;

- Müsabaka Süresi
- Raunt üstünlüğü

Müsabaka Süresi

K 9: *Bu sistemin gelmesinin ardından müsabaka süreleri uzadı. Bir raunt 2 dakika oldu. Bence daha iyi. Diğer türlü raunt hemen bitiyordu.*

K 4: *Ben sanırım bu sisteme biraz alışamadım gibi. Aslında müsabaka süresi uzadı. Genelde 1,5 dakika yapıyorlardı. Şimdi bu süre uzasa da cezalarla ya da teknik üstünlükle hemen bitiyor. Yorulmadan raunt bitiyor.*

Raunt Üstünlüğü

K 3: *Sistemin oturması biraz zaman alacak gibi. Sporcu 2 raunt alınca kazanıyor. Ama ilk raundu alsak da ikinci raunt yine 0-0 başlıyor. Sürekli yeniden başlayan bir süreç. Sporcu ilk raundu kaybetse de ikinci raunt yeniden şansı oluyor.*

K 6: *raunt üstünlüğü sistemini beğenemedim. Sisteme hala yabancılık çekiyorum. Bu sistemde her an her şey olabiliyor. İlk raunt 12-11 geride bitirdim. İkinci raunt 10-8 gerideyim ve 2-0 raunt üstünlüğü ile kaybettim. 3. Raunt belki de maçı çevirebilirdim.*

Antrenör Görüşleri

- Raunt Üstünlüğü
- Hakem Hataları

Raunt Üstünlüğü

K 13: *Taekwondo sporunun doğasıyla oynuyorlar. Her yeni sistemde sporcuların stili değişiyor. Bir sonraki sisteme ayak uydurmakta zorlanıyoruz. Antrenör arkadaşlarımla istişare yapıyoruz ve raunt üstünlüğünün doğru bir sistem olmadığını düşünüyorum.*

K 10: Ben bir antrenör olarak raunt üstünlüğü sisteminden sonra çalışma sistemimi de değiştirdim. Sporcularım bu sürece alışması biraz zaman alabilir. Zamanla daha iyi olacağını düşünüyorum. Biraz zamana ihtiyaç var.

Hakem Hataları

K 15: Yeni taekwondo sistemi ile hakem faktörleri de devreye girdi. Hakemlerin bu sürece uyum sağlaması biraz zaman alacak. Çünkü herkesin pozisyonlara yorumunun aynı olmadığını görüyorum. Çoğu sporcu ne yazık ki hakem hataları yüzünden maç kaybetti.

K 10: Sporcumun maçında hakemlerin hataları yüzünden sporcum diskalifiye oldu. Maçın görüntülerini izleyip diğer hakemlere pozisyonlarla ilgili sorular sorduğumda pozisyonlar hakkında farklı kararlar verdiler. Henüz hakemler bile kuralları bildiğini düşünmüyorum. Hakemler bu sisteme biraz yabancı kaldı.

Hakem Görüşleri

- Sporcu Performansı
- Raunt Sistemi

Sporcu Performansı

K 20: müsabakaları izlediğim kadarıyla sporcular bu sistemde daha döğüşken ve daha istekli gibi. Performanslarının çok iyi olduğunu gördüm. Çok güzel maçlar izledim. Sanırım 2 rauntta bitirmek için üst düzey performans sergiliyorlar. Sisteme çabuk uyum sağlamışlar gibi.

K 18: Bu sisteme alışmak biraz zaman alacak. Herkes ilk kez bu sistemde yarışıyor. Ama izlediğim kadarıyla harika maçlar oluyor. Sporcular üst düzey performans sergiliyor.

Raunt Sistemi

K 16: Yeni taekwondo sisteminde raunt üstünlüğü taekwondo sporuna yeni bir bakış açısı getirdi. Sporcular çok üst düzey maçlar çıkarıyor. Süreçte daha güzel şeyler olacak gibi

Sporcu, Antrenör ve Hakemlerin Psikolojik Durumlarına İlişkin Görüşleri

Sporculara İlişkin Görüşler;

- Stres
- Alışkanlıklar

Stres

K 8: Bu sistemde kendimi hep gergin hissediyorum. Müsabakanın ilk raundunu alsak da maç yeniden başlıyor. Rakip sürekli maça ortak oluyor. Bu beni oldukça strese sokuyor.

K 5: Yeni sistem oldukça stresli olduğunu düşünüyorum. Maçlar hep enerjisi yüksek geçiyor. İki taraf da maça hep ortak olabiliyor. Bence stres düzeyi çok fazla.

Alışkanlıklar

K 2: Yeni taekwondo sisteminde alışkanlıklarım değişti. Ben oyunu yavaşlatan ve rakipten uzakta maç yapan bir sporcuyum. Ama şimdi sürekli maç devam ediyor. Ceza sistemi de var. Mecbur sürekli maç yapmak zorunda kalıyorum.

Antrenörlere İlişkin Görüşler;

Motivasyon

K 14: Bu sistemde her an her şey olabilir. Sporcu her an oyunun içinde. İlk raundu kaybetse de diğer rauntta yine avantaj sahibi olabilir. Bu durum sporcunun motivasyonunu düşürmüyor. Sporcu hep oyunda kalıyor.

K 11: En önemli faktörlerden biri motivasyon olduğunu düşünüyorum. Sporcular için en sık konuşulan konu maçın içinde her an kalabilmek. Her rauntta yeni bir şansın var. Her ne kadar stresli olsa da geride olan sporcu için motivasyon kaynağı.

Hakemlere İlişkin Görüşleri

Stres

K 21: Yeni sistemde müsabaka ritminde de artışa sebep oldu. Hakemlerin bu sistemde etkisi daha fazla arttı. Hata yapmamak için oldukça dikkatli olmak zorundayız. Müsabakaların stres seviyesi çok yüksek. En ufak hata müsabaka sonucunu etkileyebilir.

Hakem Hataları ve Sorumluluklarına İlişkin Görüşler

Sporculara İlişkin Görüşler

K 4: yeni sistemde müsabaka yapmak çok keyifli bence. Sürekli dövüşüyoruz. İçeri girer girmez hakemler ayırıyor. 12 farkta raunt bitiyor. Cezalar çok etkili. Yani her an dikkatli olmak zorundayız. 11 fark önde olsak bile 5 cezada diskalifiye olabiliriz. Bu durumda hakemlere çok büyük sorumluluk düşüyor. Hakemlerin etkileri çok arttı. Hakemler pozisyonu iyi takip etmek ve iyi yorumlamak zorunda. Kötü niyetli hakemler bu sistemde suiistimal edebilir.

Antrenörlere İlişkin Görüşler

K 10: hakemler bu süreçte eğitim almalı. Müsabakalarda her hakemin pozisyonu farklı yorumladığını gördüm. Hakemler sürece direk etki edebilir. Bundan dolayı hakemlerin çok dikkatli olması gerekir. En ufak hata farklı sonuçlara sebep olabilir.

Hakemlere İlişkin Görüşleri

K 19: Hakem olarak bizlere çok iş düşüyor. Adalet terazisinden asla şaşmamamız gerekiyor. Antrenör ve sporcular emek harcayarak mücadele ediyor. Tabi ki hakemlerde insan. Onlar da hata

yapabilir. Ama bu durum kasti bir şekilde olmamalıdır. Müsabaka anında çok doğru kararlar vermeli görmediğimiz pozisyonlar için de yan hakemlerden destek almalıyız. Her sporcuya eşit mesafede olmalı dediğim gibi adalet terazisinden şaşmamalıyız.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu çalışmada, yeni taekwondo kuralları ile ilgili sporcu antrenör ve hakem görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda literatür incelendiğinde yeni taekwondo sistemi ile ilgili çok fazla çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın diğer çalışmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir. Çalışmada sporculara, antrenörlere ve hakemlere değişen taekwondo sistemi ile ilgili sorular sorulmuş ve bu sorular neticesinde verilen cevaplar kodlanarak temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar incelenmiş ve katılımcıların görüşleri bildirilmiştir. Katılımcılar yeni taekwondo sisteminin çok yeni bir sistem olduğunu ve bu sisteme uyum sağlama sürecinde olduklarını ifade etmişlerdir. Memnuniyet açısından ise kişiden kişiye farklılıklar görülmektedir. Sporcuların ve hakemlerin stres görüşlerine karşılık motivasyon görüşü de ön plana çıkmaktadır. Bu durum müsabaka anında psikolojik etkenlerin de olduğunu göstermektedir. Literatürde zihinsel sürecin sportif performansa etkisinden söz edilmektedir (Marcora, 2009; Adeyyeye,2013). Bu da bizim çalışmamıza katkı sağlamaktadır.

Yapmış olduğumuz çalışmada hakem hatalarıyla ilgili görüşler yer almaktadır. Yeni taekwondo sistemimde hakem kararlarının oldukça etkili olduğu görülmektedir. Bu anlamda hakemlere önemli görevler düşmektedir. Hakemlerin bu anlamda daha adil olması gerektiği düşünülmektedir. Literatürde iyi bir hakem, adil, tutarlı, kararlı, eşit davranan, dürüst, güven duyulan olarak tanımlanmaktadır (Weinberg ve Richardson, 1990). Bu özellikleri barındıran hakemlerin sporcuların kaygı ve endişelerini azaltabileceği düşünülmektedir.

Çalışmamızın ana temellerini ortaya koyan görüşler yeni taekwondo sisteminde müsabaka görselliği, müsabaka kuralları, sporcuların performansı gibi önemli konulara vurgu yapmaktadır. Özellikle bu sistemin sporcuların performansını ne ölçüde etkilediği ve bunun müsabaka görselliğine yansması merak edilmiştir. Genellikle sporcular performanslarının olumsuz etkilenmediğini, hatta müsabaka ritminin artmasından ötürü memnuniyetlerini ifade ederken, psikolojik etkenlerin de performanslarına etki edebileceğini düşünmektedirler. Bu anlamda stresle başa çıkabilen sporcuların performansının ve başarısının da doğru oranda artması beklenmektedir. Coxx (2012) yapmış olduğu çalışmada elit sporcularda olması gereken psikolojik etkenleri ifade

etmiştir. Bali (2015)' de yapmış olduğu çalışmada fiziksel performansı etkileyen unsurları araştırdığında psikolojik etkenlerin performansa etkisini tespit etmiştir. Bu çalışmalar bizim çalışmamıza katkı sağlamaktadır.

Sonuç olarak;

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre yeni taekwondo sitemi sporcu antrenör ve hakemlere göre değerlendirilmiştir. Değerlendirmelere göre;

- Değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakemlerin görüşleri adlı 3 ana temada toplanmıştır.
- Bu görüşler ışığında değişen taekwondo kuralları ve raunt sistemine ait görüşleri, değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakemlerin uyum sürecine ilişkin görüşleri, değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminin sporcu, antrenör ve hakemlerin psikolojik durumlarına ilişkin görüşleri, değişen taekwondo kuralları ve raunt sisteminde hakem hataları ve sorumluluklarına ilişkin görüşleri alt temalarında ele alınmıştır.
- Bu temalara göre sporcular, antrenörler ve hakemler, stres, motivasyon, sporcu performansı, müsabaka süresi, raunt üstünlüğü, hakem hataları, alışkanlıklar gibi görüşler bildirmişlerdir.

Öneriler

- Bu çalışma farklı yaş gruplarına ve kategorilerine yaptırılarak sonuçlar derinlemesine incelenebilir.
- Çalışma yurt dışındaki sporcu, antrenör ve hakemlere uygulanarak benzer ve farklı görüşler incelenebilir.
- Çalışmanın kapsamı genişletebilir ve çıkan sonuçlar irdelenerek eksiklikler belirlenebilir. Bu doğrultuda gerekli görülürse yeni düzenlemeler yapılabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında iki yazar da eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Yazarın/yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Adeyeye, F. M., Vipene, J. B. ve Asak, D. A. (2013). The impact of motivation on athletic achievement: A case study of The 18th national sports festival. *Academic Research International*, 4(5).
- Bali, A. (2015). Psychological factors affecting sports performance. *International Journal of Physical Education, Sports and Health*, 1(6), 92-95.
- Baykan, E. (2022). *Dünya taekwondo şampiyonası müsabaka analizi*. Gazi Kitabevi. Ankara.
- Birrer, R. B. (1996). Trauma epidemiology in the martial arts, The result of an eighteen year international survey. *The American Journal of Sports Medicine*, 24(6), 72-79.
- Cox, R. H. (2012). Psychological skills training. *In sport psychology. concepts and applications*. 7th ed. NY New York: McGraw-Hill.
- Güder, F., Canbolat, B., ve Günay, M. (2022). 12-14 yaş taekwondocularında vücut kompozisyonu kuvvet ve esneklik ilişkisinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 166-175. Doi: 10.38021/asbid.1089658.
- Kazemi, M., Waalen, J., Morgan, C. ve White, A. R. (2006). A profile of olympic taekwondo competitors. *Journal of Sports Science and Medicine*, 5, 114-121.
- Kim, H. B., Stebbins, C. L., Chai, J. H. ve Song, J. K. (2011). Taekwondo training and fitness in female adolescents. *Journal of Sports Sciences*, 29(2), 133-138.
- Marcora, S. M., Staiano, W., ve Manning, V. (2009). Mental fatigue impairs physical performance in humans. *Journal of Applied Physiology*. 106(3), 857-864.
- Marković, G., Mišigoj-Duraković, M., ve Trninić, S. (2005). Fitness profile of elite croatian female taekwondo athletes. *Collegium Antropologicum*, 29(1), 93-99.
- Mavi Var, S. (2022). *Taekwondoda temel yaklaşımlar*. Gece Kitaplığı.
- Türkiye Taekwondo Federasyonu (2022, 8 Kasım). URL-1. <https://www.turkiyetaekwondofed.gov.tr/haber.asp?ID=2653> adresinden 8 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.
- Weinberg, R. S. ve Richardson, P. A. (1990). *Psychology of officiating*. USA: Human Kinetics.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.

¹ Bu çalışma 6. Uluslararası Akademik Spor Araştırmaları Kongresi'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.